

Ministerie van Financiën

18/2- en marge durch MR

10.1.d

21-2-11

10.1.d

TER ADVISERING

Aan

de Minister

de Staatssecretaris

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek

Inlichtingen

10.1.d

Datum

16 februari 2011

Notitienummer

AFEP/2011/56

Rubriek

E9. Koopkracht

Auteur

10.1.d

Van

de directeur Algemene Financiële en Economische Politiek

Kopie aan

de directeur Begrotingszaken
het hoofd BBL
de directeur Inspectie der
Rijksfinanciën
het hoofd BBV

Bijlagen

1

note

Bewindslidenoverleg kindregelingen en marge MR

Paraaf
de Minister

10.1.d

Paraaf
de Staatssecretaris

Via
de directeur-generaal voor
Fiscale Zaken

10.1.d

Via
de directeur
de Rijksfinanciën

al van

Via
de secretaris-generaal

Medeparaaf
de directeur Algemene
Fiscale Politiek

afgesteld

Medeparaaf
het hoofd sectie SZW

10.1.d

Aanleiding

Bewindslidenoverleg over de kindregelingen vrijdag 18 februari 12:30 uur en marge van de MR. U wordt vergezeld door 10.1.d
10.1.d Voorbespreking met stas staat gepland op donderdag 17 februari om 16:30 uur. Bezien wordt of de minister hier ook bij aanwezig kan zijn. Behalve de definitieve versie van bijgevoegd technisch memo volgt morgen een politieke oplegger van minister Kamp.

Advies

- Aangeven dat de werkgroep wat u betreft op de goede weg is en dat u de effecten wilt afwachten (volgen over twee weken incl doorrekening participatie door CPB) alvorens een oordeel te vellen en dat u nu ook geen taboes wilt opleggen. Onderstrepen dat (meer) werken moet lonen en dat het eenvoudiger moet.
- Aangeven (minister) dat een aanvullende tegenvaller van ca. 1/4 a 1/2 mld op de kinderopvangtoeslag wordt verwacht. Deze dient bij VJN te worden gedekt. Dekking binnen de kinderopvang moet nadrukkelijk als optie worden open gehouden. Met deze tegenvaller dient dan ook rekening te worden gehouden met de eventuele besluitvorming over alternatieve invulling van de RA- maatregelen. Mogelijk geeft minister Kamp dit zelf aan.
- U (minister) kunt aangeven dat bouwstenen 3 en 7 de begrotingsregels overtreden, door het opheffen van de scheiding tussen inkomsten en

uitgaven. Technische is bouwsteen 3 mogelijk wel interessant voor de langere termijn. Inhoudelijk is bouwsteen 7 aantrekkelijk omdat deze het probleem dat werken voor een alleenstaande ouder niet loont bij de wortel aanpakt en bovendien leidt tot fiscale vereenvoudiging (door de 20% extra bijstand en de twee fiscale alleenstaande ouderkortingen om te zetten in een kop op het kindgebonden budget).

- U (stas) kunt aangeven dat u in de fiscale agenda wilt opnemen dat u de fiscale kinderregelingen in samenhang gaat bezien en dat u mogelijk bij BP2012 met voorstellen zult komen tot vereenvoudiging en vergroting arbeidsparticipatie. Van de bouwstenen uit de werkgroep kindregelingen leiden bouwsteen 6 en 7 tot de grootste vereenvoudiging.
- U (stas) kunt aangeven dat fraudebestrijding een belangrijk onderdeel vormt van de fiscale agenda. Er is/wordt een two pager hierover opgesteld met concrete maatregelen, ook gericht op fraudebestrijding in KOT. Maatregelen die in dit traject worden genomen moeten iig de fraudegevoeligheid van het systeem niet vergroten.

Opsomming bouwstenen (uit technische memo)

1. Bezuiniging kinderopvang uit het regeerakkoord (verlaging maximum uurprijs) in de kinderopvang invullen via tabelaanpassing/eigen bijdrage

Doel: verdere verslechtering van de armoedeval voorkomen; ergste inkomenseffecten bij lage inkomens die veel werken beperken.

- a) Kinderopvangtabel proportioneel aanpassen
- b) Kinderopvangtabel inkomensneutraal aanpassen
- c) Bouwsteen Eigen bijdrage KOT

Nadeel van het meer richten van de kinderopvangtoeslag op lage inkomens is dat meer werken voor wat hogere inkomens/ tweeverdieners, die al geraakt worden door afbouw tabel naar nul en afbouw tweedekindtabel naar 64%, financieel minder lonend wordt.

2. Bezuiniging kinderopvang deels naar kindgebonden budget verplaatsen

Doel: het beperken van de verslechtering van de participatie door de balans in het stelsel van kindregelingen te verleggen van inkomensondersteuning naar arbeidsparticipatie.

3. Budget kinderopvang inzetten in de IACK

Doel: keuzevrijheid; vereenvoudiging.

4. Kindgebonden budget effectiever richten

Doel: inkomensondersteuning beter richten, vergroten uitlegbaarheid inkomensondersteuning.

5. Aanpassen leeftijdsgrenzen kinderbijslag

Doel: vereenvoudiging

6. Fiscale vereenvoudiging, budget inzetten in IACK

Doel: Stimuleren van meer werken; vereenvoudiging.

Bij deze variant ligt een duidelijke relatie met de Fiscale Agenda.

7. Alleenstaande-ouderkop op het kindgebonden budget

Doel: werken vanuit een uitkering wel aantrekkelijk te maken voor alleenstaande ouders; inkomensondersteuning meer richten op werkenden met een laag inkomen, uitlegbaarheid maatregelen vergroten.

Deze ambitieuze variant lost het probleem dat werken voor alleenstaande ouders niet loont bij de bron op. Onder ander de 20%-kop voor alleenstaande ouders in de bijstand vervalt.

Interessante vereenvoudiging!

Toelichting

Tegenvaller Kinderopvangtoeslag

- Ambtelijk SZW heeft ons gemeld dat er een tegenvaller (ramingsbijstelling) komt bij de kinderopvangtoeslag. SZW houdt rekening met bedragen tussen de ¼ en ½ mld in 2015.

- Het is belangrijk dat deze tegenvaller integraal onderdeel is van de afwegingen in de vierhoek. Die tegenvaller moet namelijk worden gedekt en het kan politiek gezien wel eens de meest aantrekkelijke optie zijn om deze tegenvaller binnen de kinderopvang zelf te dekken. De lijn wordt dan: bij het RA is een budget beschikbaar gesteld voor de KOT van ca 2,5 mld en daar blijft het bij.
NB. Minister Kamp heeft intern bij SZW en bij de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer aangegeven dat overschrijdingen bij de KOT binnen de kinderopvangsector moeten worden opgevangen. Ook intern SZW heeft hij
- Over de exacte oorzaken zijn wij nog niet uitgebreid geïnformeerd. Zodra wij een goed beeld hebben zullen we u hier uitgebreider over informeren.
- SZW geeft aan een realistische raming te willen. Op hoofdlijnen blijkt dat er bij de oude raming van de KOT:
 - een te lage inschatting is gemaakt van de groei in de kinderdagopvang. De afgelopen jaren was de groei aanzienlijk: 13% in 2008, 9% in 2009, 9% in 2010 en 6% in 2011. Door OCW is destijds (o.b.v. CPB advies) verondersteld dat er vanaf 2012 een verzadigingspunt zou ontstaan (bijna 0-groei). Dit is niet realistisch.
 - voor de buitenschoolse opvang geldt hetzelfde verhaal, maar daar zijn de groeicijfers nog hoger (32%, 18%, 14% en 9%). In de raming zit nog een autonome groei van ongeveer 17% in vier jaar. Ook dit lijkt een onderschatting. Er maakt nu ruim 30% van de doelgroep gebruik van de BSO. Hier is nog een aanzienlijke groei te verwachten.
- De gedragseffecten van de ingreep in 2011 te positief zijn ingeschat. Als we veronderstellen dat de KDO de komende vier jaar nog 10% groei en de BSO nog 20% extra groei boven op de raming, dan komt de tegenvaller neer op ongeveer 350 mln.

Begrotingsregels

- Bij de bouwstenen 3 en 7 worden de begrotingsregels overtreden. Bij nr. 3 worden de uitgaven aan de KOT volledig omgezet in een verhoging van de fiscale Inkomensafhankelijke Combinatiekorting (IACK).
Bij bouwsteen 7 gaat het de andere kant op: de opbrengsten van het afschaffen van de alleenstaande ouderkorting en de aanvullende alleenstaande ouderkorting worden ingezet om het afschaffen van de 20% kop in de bijstand te mitigeren met een alleenstaande ouderkop op het kindgebondenbudget.
- Hoewel bouwsteen 7 inhoudelijk aantrekkelijk is, is het i.v.m. precedentwerking van het schenden van de begrotingsregels niet verstandig deze weg in te slaan.

memo

Vierhoek

Tussenstand werkgroep kindregelingen

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

Aanleiding

- De minister van SZW heeft in de Tweede Kamer toegezegd om de kindregelingen te bezien op samenhang, transparantie en effectiviteit.
- Het huidige stelsel van kindregelingen is complex, terwijl de doelmatigheid niet altijd even helder is. De inkomensondersteuning is niet altijd goed gericht en de arbeidsmarktprikkels behoeven verbetering. Na uitwerken en doorrekenen van de in het regeerakkoord voorgenomen maatregelen blijken deze maatregelen de problemen in het stelsel van kindregelingen deels te verergeren, op een manier die de bredere boodschap van het kabinet rond participatie vertroebelt. Meest treffende voorbeeld hiervan is de situatie van alleenstaande ouders in de bijstand, die er 27% op achteruit gaan als ze 4 dagen gaan werken tegen minimumloon met gebruik van kinderopvang.
- De werkgroep heeft drie terreinen geïdentificeerd waarop verbeteringsmogelijkheden liggen. Hierbij is de totale omvang van de besparingen op de kindregelingen als randvoorwaarde gehanteerd: alle verbeteringsopties halen intertemporeel (2011-2015) minimaal evenveel op als het regeerakkoord; in de individuele jaren lukt dit niet altijd¹.
- Voorliggend memo geeft een doorkijkje naar de resultaten van de werkgroep kindregelingen en is ter informatie.

¹ Opgemerkt zij dat de totale budgettaire opgave nog kan wijzigen als het actuele budgettaire beeld bij de kinderopvangtoeslag vaststaat.

Probleemanalyse

- De in het RA ingeboekte besparingen op de kindregelingen zijn omvangrijk (in 2015 644 op Kinderopvang en 250 mln in het Kindgebonden budget) en leiden logischerwijs tot forse negatieve inkomenseffecten (zie figuur 1). Bij negatieve inkomenseffecten van deze omvang lijkt de uitlegbaarheid en de logica van het geheel van cruciaal belang, zeker als kwetsbare groepen geraakt worden, zoals figuur 1 illustreert.

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

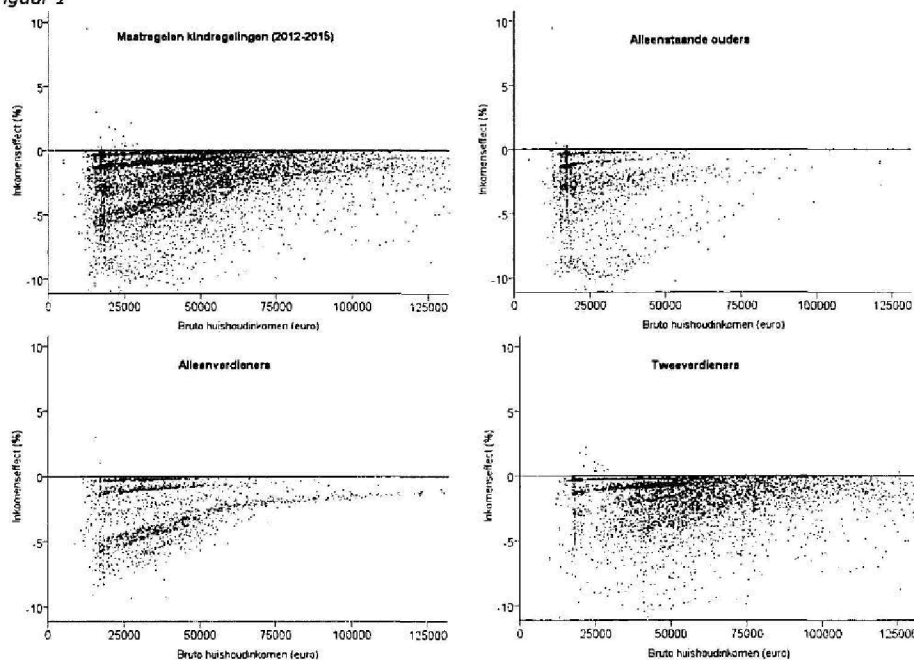
Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

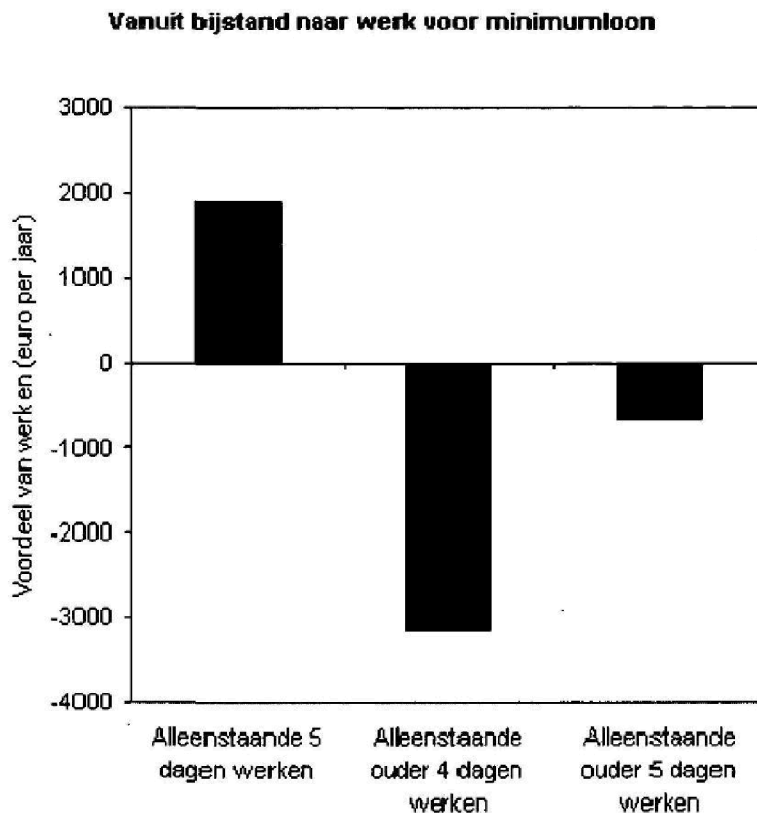
Onze referentie

Figuur 1

- De uitlegbaarheid en logica van de inkomensondersteuning staan nu onder druk: voorgenomen maatregelen leiden tot vergroting van de verschillen in behandeling naar inkomensbron (betaald werk of uitkering) en gezinsgrootte.
- De huidige vormgeving van de bezuiniging betekent dat de stap richting (meer) werken fors duurder wordt voor alleenstaande ouders. Ten eerste zullen alleenstaande ouders hoge *kosten* maken als ze vanuit een uitkering gaan werken, zie ter illustratie figuur 2.
- Daarnaast zal de huidige vormgeving van de bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag de participatie in uren schaden. De budgettaire opdracht is dusdanig dat ook de oorspronkelijke doelgroep (de groep die geen keuze heeft voor informele opvang) tot gedragseffecten gedwongen wordt, met participatievermindering tot gevolg.
- Desondanks zijn er echter mogelijkheden om de bezuiniging op de KOT zo vorm te geven dat de participatie in personen en uren er relatief goed uit komt.

Figuur 2

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

- Er zijn ook goede mogelijkheden om de vereenvoudigingsagenda van het kabinet invulling te geven. Het stelsel van kindregelingen is ingewikkeld voor de burger en bestaat uit 12 regelingen met deels overlappende doelen. Dit biedt ruimte voor stroomlijning, voor een efficiëntieslag, en voor een vergroting van de transparantie.

Kerdoelen van het stelsel

- De werkgroep heeft eerst de kerndoelen van het huidige stelsel van kindregelingen geïdentificeerd:
 1. Werken moet lonen
 - a. Algemeen: meer (uren) werken. Het stelsel van kindregelingen, inclusief kinderopvang, moeten zodanig worden vormgegeven dat ze de arbeidsparticipatie zo weinig mogelijk belemmeren.
 - b. Specifiek: gaan werken vanuit een uitkering aanmoedigen. Voor alleenstaande ouders in de bijstand loont werken momenteel niet.
 2. Inkomensondersteuning
 - a. Algemeen: tegemoetkoming in de kosten van kinderen voor alle ouders (inkomensonafhankelijk), rekening houden met het draagkrachtverminderende effect van kinderen, vanuit het belang dat de samenleving als geheel bij kinderen heeft.

- b. Specifiek: ondersteuning voor lage inkomens, om het risico te beperken dat kinderen in armoede opgroeien. Opgroeien in armoede heeft sterk negatieve effecten op de lange termijn.

Bij deze doelen geldt het klassieke dilemma. Werk is de beste weg uit armoede. Een ruime ondersteuning voor lage inkomens, maakt werken minder aantrekkelijk.

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Oplossingen

- De werkgroep heeft de probleemanalyse geconfronteerd met de kerndoelen van het stelsel. Dat heeft geleid tot een aantal bouwstenen die hieronder beschreven staan.
- De bouwstenen hebben in eerste instantie als doel om de bestaande regelingen beter aan te laten sluiten bij hun doel (participatie of inkomensondersteuning). Daarnaast zijn er bouwstenen die verschuivingen tussen regelingen inhouden. Hiermee wordt het accent verlegd van inkomensondersteuning naar participatie.
- Binnen het participatiedoel is geprobeerd om zowel de economische zelfstandigheid aan de onderkant te bevorderen als het aantal gewerkte uren te vergroten. Op punten zien we een afruil tussen deze twee doelen.
- Binnen het inkomensondersteuningsdoel is geprobeerd de ondersteuning zodanig te richten dat deze logisch en uitlegbaar is.
- Niet alle bouwstenen zijn 1 op 1 met elkaar te combineren. Wanneer in 2012 iets wordt ingevoerd, moet worden bekeken of dit te combineren is met een bouwsteen voor 2013, of dat de bouwsteen nog iets aangepast moet worden.

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

1. Bezuiniging kinderopvang invullen via tabelaanpassing

Doel: verdere verslechtering van de armoedeval voorkomen; ergste inkomenseffecten bij mensen die veel werken beperken.

- Het afbouwen van de tabel voor de hoge inkomens (1^e kind naar 0%, volgend kind naar 64%) wordt onverkort conform regeerakkoord uitgevoerd. Dit maakt meer werken voor hogere inkomens/ minstverdienende partners die gebruik maken van kinderopvang echter minder lonend.
- In plaats van de maximum uurprijs te verlagen ("gelijke absolute toename van de eigen bijdrage"), wat ook slecht is voor de armoedeval, wordt de tabel aangepast.
- Dit kan zowel proportioneel (voor iedereen gelijke procentuele toename van de eigen bijdrage), optie a als inkomensneutraal. Optie b. Keerzijde is dat dit meer werken voor hogere inkomens/ minstverdienende partners minder lonend maakt.
- Daarnaast kan een eigen bijdrage per maand op huishoudniveau worden geïntroduceerd. Deze maatregel raakt mensen met grotere banen relatief het minst.
- Er is hier gekozen voor een eigen bijdrage van 17,50 euro per maand, waarmee in 2015 125 mln wordt opgehaald. Deze maatregel kan per 2013 worden ingevoerd.
- Ook wordt er nog gekeken naar of een koppeling kan worden gemaakt tussen de hoogte van de kinderopvangtoeslag en het aantal gewerkte uren. Omdat de uitkomst van dit onderzoek nog onzeker is, uitvoering is lastig en is deze maatregel nog niet opgenomen.
- Tegelijkertijd zal fraude met de kinderopvangtoeslag harder worden aangepakt. De controle door de Belastingdienst is aangescherpt en de sancties voor misbruik gaan omhoog.
- Hieronder zijn de drie verschillende opties aangegeven waarbij de bezuiniging binnen KO wordt gezocht.

a) *Kinderopvangtabel proportioneel aanpassen*

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT Regeer akkoord: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
KOT alternatief: tabelaanpassing	-345	-390	-435	-445
Totaal uitgaven	-70	-40	0	0

b)

Kinderopvangtabel inkomensneutraal aanpassen

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
KOT: tabelaanpassing	-335	-385	-430	-445
Totaal uitgaven	-60	-35	5	0

c) *Bouwsteen Eigen bijdrage KOT*

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
KOT: eigen bijdrage	0	-118	-121	-125
KOT: tabelaanpassing	-245	-275	-310	-320
Totaal uitgaven	30	-43	4	0

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-
Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en
Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

2. Bezuiniging kinderopvang deels naar kindgebonden budget verplaatsen

Doel: het beperken van de verslechtering van de participatie door de balans in het stelsel van kindregelingen te verleggen van inkomensondersteuning naar arbeidsparticipatie.

- Voorstel is om kindgebonden budget te verlagen en meer te richten op laagste inkomens en grote gezinnen om zo de uitlegbaarheid van het stelsel te vergroten.
- Dit maakt middelen vrij waarmee de bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag beperkt kunnen worden, zodanig dat de participatie minder schade oploopt.
- Concreet: afbouwgrens kindgebonden budget in lijn brengen met grens in zorgtoeslag (van 28.897 naar 20.269 euro). Daarnaast de bedragen voor het ^{1e} en ^{2e} kind verlagen volgens onderstaande tabel.

	2012	2013	2014	2015
1e kindbedrag	995	862	667	605
2e kindbedrag	306	265	205	186

Verschuiving naar kindgebonden budget

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
WKB Ink.grens verlagen	-264	-252	-241	-229
WKB bedragen verlagen	-11	-98	-194	-216
Totaal uitgaven	0	0	0	0

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

3. Budget kinderopvang inzetten in de IACK

Doel: keuzevrijheid; vereenvoudiging.

- Voorstel is om de kinderopvangtoeslag af te schaffen en totale budget in te zetten in de IACK.
- Het doel is om ouders maximale keuzevrijheid te geven wat betreft de opvang van kinderen.
- De participatie-effecten zijn ongewis. De keuze voor informele opvang wordt relatief aantrekkelijker. Tegelijkertijd hebben lage inkomens een verzilveringsprobleem, en de gerichte inkomensondersteuning voor mensen die aangewezen zijn op formele opvang verdwijnt.
- Kleinschaliger alternatief is alleen het budget van de gastouderopvang over te hevelen naar de IACK.
- Vooralsnog is aangenomen dat invoering per 2013 mogelijk is.
- Het voorstel doorbreekt de scheiding tussen inkomsten en uitgaven en is derhalve tegen de begrotingsregels.

	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>			
KO	-2481	-2475	-2530
Totaal uitgaven	-2481	-2475	-2530
<i>Fiscaal</i>			
IACK	2481	2475	2530
Totaal fiscaal	2481	2475	2530

Losse bouwstenen

4. Kindgebonden budget effectiever richten

Doel: inkomensondersteuning beter richten, vergroten uitlegbaarheid inkomensondersteuning.

- In het regeerakkoord is het voornemen opgenomen het kindgebonden budget te beperken tot twee kinderen.
- Dit leidt tot grote inkomenseffecten bij grote gezinnen, terwijl de kans op armoede juist toeneemt met het aantal kinderen (SCP). Huishoudens met 1 kind ontvangen op dit moment een relatief grotere tegemoetkoming in de kosten van kinderen. Voorstel is de bezuiniging meer te richten op deze groep.
- Concreet: bedrag voor 1^e kind van 1011 naar 971 euro. Bedragen vanaf derde kind weer op 183, 106 en 51 euro.
- Deze bouwsteen is mogelijk met ingang van 2012.

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
WKB niet beperken tot 2 kinderen	+40	+40	+40	+40
WKB: bedrag eerste kind 40 euro verlagen	-40	-40	-40	-40
Totaal uitgaven	0	0	0	0

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

5. Aanpassen leeftijdsgrenzen kinderbijslag

Doel: vereenvoudiging

- Voorstel is de leeftijdsgrenzen in de AKW aan te laten sluiten bij die in de WKB. De leeftijdsgrens wordt ieder jaar opgeschoven voor 0-5-jarigen tot hij bij 0-11 ligt en hetzelfde bedrag geldt voor 0-11-jarigen.
- Het budget dat hiermee wordt vrijgespeeld, wordt ingezet voor een verhoging van het AKW-bedrag voor 0-11-jarigen, zodat uiteindelijk het eindbedrag het gemiddelde is van de huidige twee bedragen.

6. Fiscale vereenvoudiging, budget inzetten in IACK

Doel: Stimuleren van meer werken; vereenvoudiging.

- Voorstel is om de fiscaliteit te vereenvoudigen door drie weinig doelmatige regelingen af te schaffen:
 - Afschaffen van de toeslag heffingsvrij vermogen minderjarige kinderen in box 3.
 - Afschaffen aftrek levensonderhoud voor kinderen tot 21 jaar.
 - Afschaffen ouderschapsverlofkorting.
- De opbrengst van de vereenvoudiging wordt in de IACK gestoken. Dit heeft een positief effect op de marginale druk en compenseert deels de inkomenseffecten van de maatregelen in de kinderopvang.
- Concreet: fiscale vereenvoudiging levert 170 mln op. Hiermee kan het opbouwpercentage in de IACK verhoogd worden. De maatregel wordt gericht op het traject waar de marginale druk het hoogst is en wordt als volgt vormgegeven:
 - Verlenging inkomenstraject opbouw tot 33.418 euro.
 - Verlaging vaste voet met 250 euro, van 779 naar 529 euro.
 - Opbouw met 6,5%.
 - Verhoging maximum van 1869 euro naar 2393 euro.
- Deze bouwsteen is mogelijk met ingang van 2012.

	2012	2013	2014	2015
<i>Fiscaal</i>				
IACK	+179	+186	+188	+196
Box 3 kindertoeslag	-25	-26	-27	-29
Aftrek levensond. kind.	-85	-90	-90	-95
Ouderschapsverlofkort.	-69	-70	-71	-72
Totaal fiscaal	0	0	0	0

7. Alleenstaande-ouderkop op het kindgebonden budget

Doel: werken vanuit een uitkering wel aantrekkelijk te maken voor alleenstaande ouders; inkomensondersteuning meer richten op werkenden met een laag inkomen, uitlegbaarheid maatregelen vergroten.

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

- Doel van deze bouwsteen is middelen te richten op economische zelfstandigheid zodat werk eindelijk gaat lonen voor alleenstaande ouders op het WML.
- In de huidige situatie worden werkende alleenstaande ouders op het sociaal minimum minder gecompenseerd voor de aanwezigheid van kinderen dan alleenstaande ouders in de bijstand.
- Verder blijkt dat in de bijstand (en in andere sociaal-minimumuitkeringen) de mate waarin de kosten van kinderen wordt tegemoetgekomen sterk afneemt met het aantal kinderen. De vormgeving is gericht op het in stand houden van de koopkracht van alleenstaande ouders in de bijstand met twee kinderen.
- In het licht van bovengenoemde problemen worden de volgende maatregelen voorgesteld:
 - de 20% aanvulling op de bijstand, de alleenstaande-ouderkorting en de aanvullende alleenstaande ouderkorting worden omgezet in een alleenstaande-ouderkop van 2500 euro op het kindgebonden budget.
 - het bedrag voor het tweede kind in het kindgebonden budget wordt met 500 euro verhoogd.
 - Om het geheel financieel sluitend te maken wordt in het kindgebonden budget de afbouwgrens verlaagd van 29331 naar 20269 euro en het afbouwpercentage verhoogd van 7,6% naar 10%.
- Hiermee worden twee doelen bereikt:
 - Huishoudens die werken op WML-niveau gelijke compensatie ontvangen als bijstandsgerechtigden. Hiermee wordt de oorzaak van de tot nu toe onoplosbare armoedeval bij alleenstaande ouders weggenomen.
 - Paren op het minimum worden gerichter gecompenseerd.
- Het voorstel doorbreekt de scheiding tussen inkomsten en uitgaven en is derhalve tegen de begrotingsregels.

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
20% kop op de bijstand ¹	0	-190	-190	-190
Kindgebonden budget:				
-inkomensgrens verlagen	0	-252	-241	-229
-bedrag 2 ^e kind hoger	0	196	186	177
-afbouwperc. naar 10%	0	-102	-97	-92
-Alleenst.-ouderkop	0	866	866	866
Totaal uitgaven	0	518	524	532
<i>Fiscaal</i>				
Alleenst. ouderkorting	0	-305	-320	-330
Aanv. alleenst. ouderk.	0	-200	-205	-215
Totaal fiscaal	0	-505	-525	-545
Totaal uitg+fisc	0	13	-1	-13

- Terugvaloptie bij deze variant kan zijn om de 20%-kop in de bijstand met 1% per jaar te verlagen met in ruil daarvoor een verhoging van het bedrag in het kindgebonden budget voor het tweede kind.

Eindbeeld

De werkgroep heeft getracht het speelveld te schetsen. Dit begint uiteraard bij uitvoering van het regeerakkoord, inclusief aanvullende vierhoekbesluitvorming. Verschillende pakketten laten vervolgens hoekpunten zien die kunnen worden beschouwd als benchmark. Pakketten, maximaal gericht op meer uren werken, op de armoedeval oplossen, of maximale keuzevrijheid. De combinatie van het totaal aan bouwstenen leidt tot de grootste vereenvoudiging, waarbij het kindbeleid met 5 regelingen wordt ingeperkt.

**Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-
Economische Aangelegenheden**

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en
Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

Ministerie van Financiën

Do 17/2, 12:45 uur *cc FT KdB*
Vrij 18/2, 12:30 uur *22-211*

TER ADVISERING

Aan
de Minister
de Staatssecretaris

*- onderkent maar wel
niet hele systeem of acht kant
- bijstand variant 7*

10.1.d

Directie Algemene Financiële
en Economische Politiek

Telachtelingen

10.1.d

Datum

16 februari 2011

Notitienummer

AFEP/2011/56

Rubriek

E9. Koopkracht

Auteur

10.1.d

Van

de directeur Algemene
Financiële en Economische
Politiek *afgesteld*

Kopie aan

de directeur Begrotingszaken
het hoofd BBL
de directeur Inspectie der
Rijksfinanciën
het hoofd BBV

Bijlagen

1

notitie

Bewindsliedenoverleg kindregelingen en marge MR

Paraaf
de Minister

Paraaf
de Staatssecretaris

Via
de directeur-generaal voor
Fiscale Zaken

SPH

Via
de directeur-generaal van
de Rijksbegroting

SPH

Via
de secretaris-generaal

Medeparaaf
de directeur Algemene
Fiscale Politiek

afgesteld

Medeparaaf
het hoofd sectie SZV

10.1.d

Aanleiding

Bewindsliedenoverleg over de kindregelingen vrijdag 18 februari 12:30 uur en
marge van de MR. U wordt vergezeld door 10.1.d

10.1.d Voorbespreking met stas staat gepland op donderdag 17 februari om
16:30 uur. Bezien wordt of de minister hier ook bij aanwezig kan zijn. Behalve
de definitieve versie van bijgevoegd technisch memo volgt morgen een politieke
oplegger van minister Kamp.

Advies

- Aangeven dat de werkgroep wat u betreft op de goede weg is en dat u de effecten wilt afwachten (volgen over twee weken incl doorrekening participatie door CPB) alvorens een oordeel te vellen en dat u nu ook geen taboes wilt opleggen. Onderstrepen dat (meer) werken moet lonen en dat het eenvoudiger moet.
- Aangeven (minister) dat een aanvullende tegenvaller van ca. 1/4 a 1/2 mld op de kinderopvangtoeslag wordt verwacht. Deze dient bij VJN te worden gedekt. Dekking binnen de kinderopvang moet nadrukkelijk als optie worden open gehouden. Met deze tegenvaller dient dan ook rekening te worden gehouden met de eventuele besluitvorming over alternatieve invulling van de RA- maatregelen. Mogelijk geeft minister Kamp dit zelf aan.
- U (minister) kunt aangeven dat bouwstenen 3 en 7 de begrotingsregels overtreden, door het opheffen van de scheiding tussen inkomsten en

*- plaatsf wot
nemen aan
inkomen + participatie
te verdueren
hijze
- gaat over veel
pelet
sten kleinste
Euro's*

uitgaven. Technische is bouwsteen 3 mogelijk wel interessant voor de langere termijn. Inhoudelijk is bouwsteen 7 aantrekkelijk omdat deze het probleem dat werken voor een alleenstaande ouder niet loont bij de wortel aanpakt en bovendien leidt tot fiscale vereenvoudiging (door de 20% extra bijstand en de twee fiscale alleenstaande ouderkortingen om te zetten in een kop op het kindgebonden budget).

- U (stas) kunt aangeven dat u in de fiscale agenda wilt opnemen dat u de fiscale kinderregelingen in samenhang gaat bezien en dat u mogelijk bij BP2012 met voorstellen zult komen tot vereenvoudiging en vergroting arbeidsparticipatie. Van de bouwstenen uit de werkgroep kindregelingen leiden bouwsteen 6 en 7 tot de grootste vereenvoudiging.
- U (stas) kunt aangeven dat fraudebestrijding een belangrijk onderdeel vormt van de fiscale agenda. Er is/wordt een two pager hierover opgesteld met concrete maatregelen, ook gericht op fraudebestrijding in KOT. Maatregelen die in dit traject worden genomen moeten iig de fraudegevoeligheid van het systeem niet vergroten.

Opsomming bouwstenen (uit technische memo)

1. Bezuiniging kinderopvang uit het regeerakkoord (verlaging maximum uurprijs) in de kinderopvang invullen via tabelaanpassing/eigen bijdrage
Doel: verdere verslechtering van de armoedeval voorkomen; ergste inkomenseffecten bij lage inkomens die veel werken beperken.
 - a) Kinderopvangtabel proportioneel aanpassen
 - b) Kinderopvangtabel inkomensneutraal aanpassen
 - c) Bouwsteen Eigen bijdrage KOT

Nadeel van het meer richten van de kinderopvangtoeslag op lage inkomens is dat meer werken voor wat hogere inkomens/ tweeverdieners, die al geraakt worden door afbouw tabel naar nul en afbouw tweedekindtabel naar 64%, financieel minder lonend wordt.
2. Bezuiniging kinderopvang deels naar kindgebonden budget verplaatsen
Doel: het beperken van de verslechtering van de participatie door de balans in het stelsel van kindregelingen te verleggen van inkomensondersteuning naar arbeidsparticipatie.
3. Budget kinderopvang inzetten in de IACK
Doel: keuzevrijheid; vereenvoudiging.
4. Kindgebonden budget effectiever richten
Doel: inkomensondersteuning beter richten, vergroten uitlegbaarheid inkomensondersteuning.
5. Aanpassen leeftijdsgrenzen kinderbijslag
Doel: vereenvoudiging
6. Fiscale vereenvoudiging, budget inzetten in IACK
Doel: Stimuleren van meer werken; vereenvoudiging.
Bij deze variant ligt een duidelijke relatie met de Fiscale Agenda.
7. Alleenstaande-ouderkop op het kindgebonden budget
Doel: werken vanuit een uitkering wel aantrekkelijk te maken voor alleenstaande ouders; inkomensondersteuning meer richten op werkenden met een laag inkomen, uitlegbaarheid maatregelen vergroten.
Deze ambitieuze variant lost het probleem dat werken voor alleenstaande ouders niet loont bij de bron op. Onder ander de 20%-kop voor alleenstaande ouders in de bijstand vervalt.

Toelichting

Tegenvaller Kinderopvangtoeslag

- Ambtelijk SZW heeft ons gemeld dat er een tegenvaller (ramingsbijstelling) komt bij de kinderopvangtoeslag. SZW houdt rekening met bedragen tussen de ¼ en ½ mld in 2015.

- Het is belangrijk dat deze tegenvaller integraal onderdeel is van de afwegingen in de vierhoek. Die tegenvaller moet namelijk worden gedekt en het kan politiek gezien wel eens de meest aantrekkelijke optie zijn om deze tegenvaller binnen de kinderopvang zelf te dekken. De lijn wordt dan: bij het RA is een budget beschikbaar gesteld voor de KOT van ca 2,5 mld en daar blijft het bij.
NB. Minister Kamp heeft intern bij SZW en bij de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer aangegeven dat overschrijdingen bij de KOT binnen de kinderopvangsector moeten worden opgevangen. Ook intern SZW heeft hij
- Over de exacte oorzaken zijn wij nog niet uitgebreid geïnformeerd. Zodra wij een goed beeld hebben zullen we u hier uitgebreider over informeren.
- SZW geeft aan een realistische raming te willen. Op hoofdlijnen blijkt dat er bij de oude raming van de KOT:
 - een te lage inschatting is gemaakt van de groei in de kinderdagopvang. De afgelopen jaren was de groei aanzienlijk: 13% in 2008, 9% in 2009, 9 % in 2010 en 6% in 2011. Door OCW is destijds (o.b.v. CPB advies) verondersteld dat er vanaf 2012 een verzadigingspunt zou ontstaan (bijna 0-groei). Dit is niet realistisch.
 - voor de buitenschoolse opvang geldt hetzelfde verhaal, maar daar zijn de groeicijfers nog hoger (32%, 18%, 14% en 9%). In de raming zit nog een autonome groei van ongeveer 17% in vier jaar. Ook dit lijkt een onderschatting. Er maakt nu ruim 30% van de doelgroep gebruik van de BSO. Hier is nog een aanzienlijke groei te verwachten.
- De gedragseffecten van de ingreep in 2011 te positief zijn ingeschat. Als we veronderstellen dat de KDO de komende vier jaar nog 10% groei en de BSO nog 20% extra groei boven op de raming, dan komt de tegenvaller neer op ongeveer 350 mln.

Begrotingsregels

- Bij de bouwstenen 3 en 7 worden de begrotingsregels overtreden. Bij nr. 3 worden de uitgaven aan de KOT volledig omgezet in een verhoging van de fiscale Inkomensafhankelijke Combinatiekorting (IACK).
Bij bouwsteen 7 gaat het de andere kant op: de opbrengsten van het afschaffen van de alleenstaande ouderkorting en de aanvullende alleenstaande ouderkorting worden ingezet om het afschaffen van de 20% kop in de bijstand te mitigeren met een alleenstaande ouderkop op het kindgebondenbudget.
- Hoewel bouwsteen 7 inhoudelijk aantrekkelijk is, is het i.v.m. precedentwerking van het schenden van de begrotingsregels niet verstandig deze weg in te slaan.

memo

Vierhoek

Tussenstand werkgroep kindregelingen

Aanleiding

- De minister van SZW heeft in de Tweede Kamer toegezegd om de kindregelingen te bezien op samenhang, transparantie en effectiviteit.
- Het huidige stelsel van kindregelingen is complex, terwijl de doelmatigheid niet altijd even helder is. De inkomensondersteuning is niet altijd goed gericht en de arbeidsmarktprikkels behoeven verbetering. Na uitwerken en doorrekenen van de in het regeerakkoord voorgenomen maatregelen blijken deze maatregelen de problemen in het stelsel van kindregelingen deels te verergeren, op een manier die de bredere boodschap van het kabinet rond participatie vertroebelt. Meest treffende voorbeeld hiervan is de situatie van alleenstaande ouders in de bijstand, die er 27% op achteruit gaan als ze 4 dagen gaan werken tegen minimumloon met gebruik van kinderopvang.
- De werkgroep heeft drie terreinen geïdentificeerd waarop verbeteringsmogelijkheden liggen. Hierbij is de totale omvang van de besparingen op de kindregelingen als randvoorwaarde gehanteerd: alle verbeteringsopties halen intertemporeel (2011-2015) minimaal evenveel op als het regeerakkoord; in de individuele jaren lukt dit niet altijd¹.
- Voorliggend memo geeft een doorkijkje naar de resultaten van de werkgroep kindregelingen en is ter informatie.

*→ houdt
door de
uitkering!
490% wyl*

¹ Opgemerkt zij dat de totale budgettaire opgave nog kan wijzigen als het actuele budgettaire beeld bij de kinderopvangtoeslag vaststaat.

Probleemanalyse

- De in het RA ingeboekte besparingen op de kindregelingen zijn omvangrijk (in 2015 644 op Kinderopvang en 250 mln in het Kindgebonden budget) en leiden logischerwijs tot forse negatieve inkomenseffecten (zie figuur 1). Bij negatieve inkomenseffecten van deze omvang lijkt de uitlegbaarheid en de logica van het geheel van cruciaal belang, zeker als kwetsbare groepen geraakt worden, zoals figuur 1 illustreert.

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

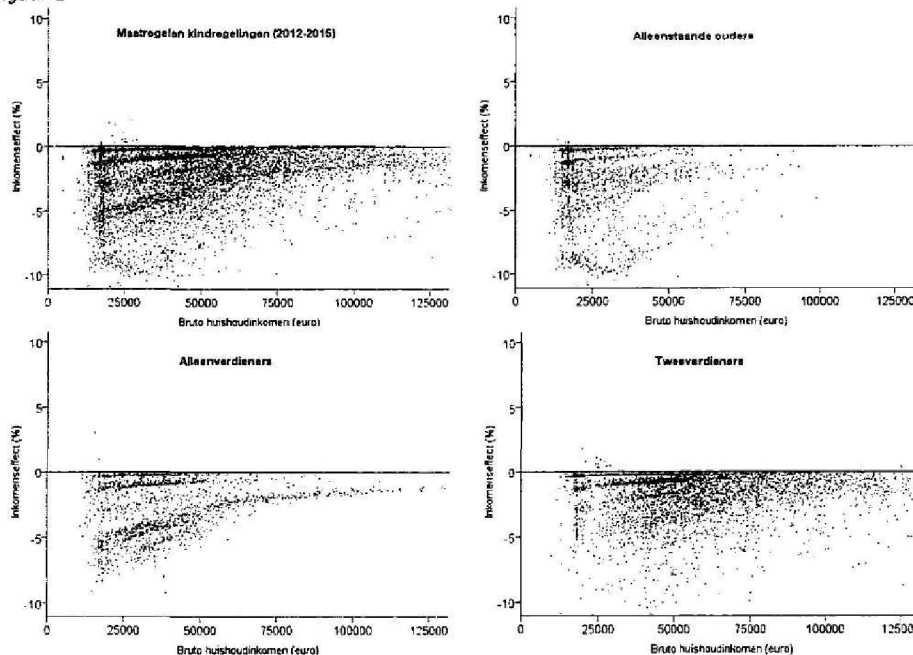
Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

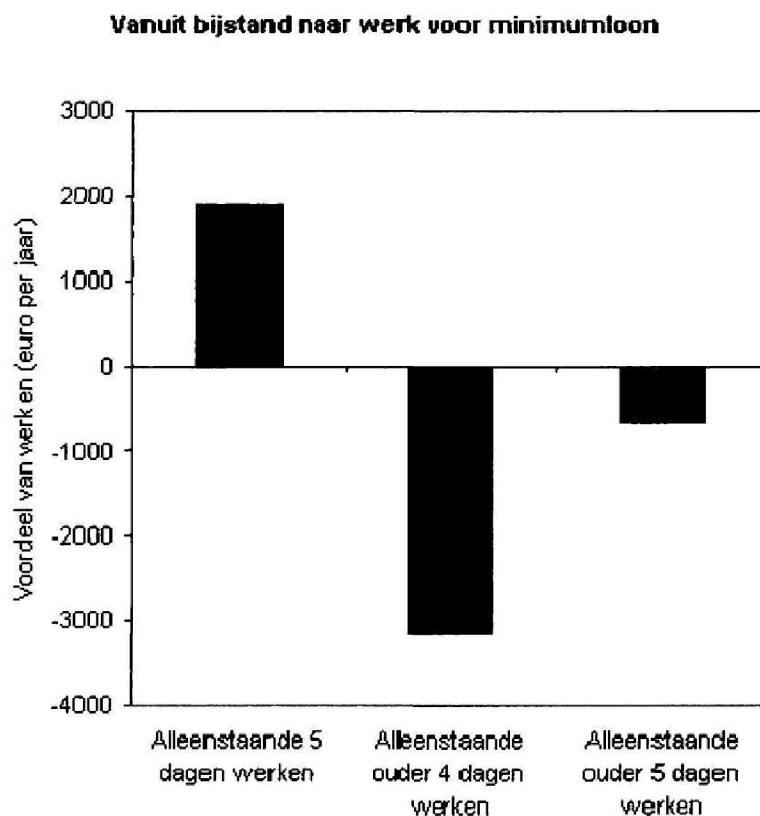
Onze referentie

Figuur 1

- De uitlegbaarheid en logica van de inkomensondersteuning staan nu onder druk: voorgenomen maatregelen leiden tot vergroting van de verschillen in behandeling naar inkomensbron (betaald werk of uitkering) en gezinsgrootte.
- De huidige vormgeving van de bezuiniging betekent dat de stap richting (meer) werken fors duurder wordt voor alleenstaande ouders. Ten eerste zullen alleenstaande ouders hoge *kosten* maken als ze vanuit een uitkering gaan werken, zie ter illustratie figuur 2.
- Daarnaast zal de huidige vormgeving van de bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag de participatie in uren schaden. De budgettaire opdracht is dusdanig dat ook de oorspronkelijke doelgroep (de groep die geen keuze heeft voor informele opvang) tot gedragseffecten gedwongen wordt, met participatievermindering tot gevolg.
- Desondanks zijn er echter mogelijkheden om de bezuiniging op de KOT zo vorm te geven dat de participatie in personen en uren er relatief goed uit komt.

Figuur 2

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

- Er zijn ook goede mogelijkheden om de vereenvoudigingsagenda van het kabinet invulling te geven. Het stelsel van kindregelingen is ingewikkeld voor de burger en bestaat uit 12 regelingen met deels overlappende doelen. Dit biedt ruimte voor stroomlijning, voor een efficiëntieslag, en voor een vergroting van de transparantie.

Kerdoelen van het stelsel

- De werkgroep heeft eerst de kerndoelen van het huidige stelsel van kindregelingen geïdentificeerd:
 1. Werken moet lonen
 - a. Algemeen: meer (uren) werken. Het stelsel van kindregelingen, inclusief kinderopvang, moeten zodanig worden vormgegeven dat ze de arbeidsparticipatie zo weinig mogelijk belemmeren.
 - b. Specifiek: gaan werken vanuit een uitkering aanmoedigen. Voor alleenstaande ouders in de bijstand loont werken momenteel niet.
 2. Inkomensondersteuning
 - a. Algemeen: tegemoetkoming in de kosten van kinderen voor alle ouders (inkomensafhankelijk), rekening houden met het draagkrachtverminderende effect van kinderen, vanuit het belang dat de samenleving als geheel bij kinderen heeft.

- b. Specifiek: ondersteuning voor lage inkomens, om het risico te beperken dat kinderen in armoede opgroeien. Opgroeien in armoede heeft sterk negatieve effecten op de lange termijn.

Bij deze doelen geldt het klassieke dilemma. Werk is de beste weg uit armoede. Een ruime ondersteuning voor lage inkomens, maakt werken minder aantrekkelijk.

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Oplossingen

- De werkgroep heeft de probleemanalyse geconfronteerd met de kerndoelen van het stelsel. Dat heeft geleid tot een aantal bouwstenen die hieronder beschreven staan.
- De bouwstenen hebben in eerste instantie als doel om de bestaande regelingen beter aan te laten sluiten bij hun doel (participatie of inkomensondersteuning). Daarnaast zijn er bouwstenen die verschuivingen tussen regelingen inhouden. Hiermee wordt het accent verlegd van inkomensondersteuning naar participatie.
- Binnen het participatiedoel is geprobeerd om zowel de economische zelfstandigheid aan de onderkant te bevorderen als het aantal gewerkte uren te vergroten. Op punten zien we een afruil tussen deze twee doelen.
- Binnen het inkomensondersteuningsdoel is geprobeerd de ondersteuning zodanig te richten dat deze logisch en uitlegbaar is.
- Niet alle bouwstenen zijn 1 op 1 met elkaar te combineren. Wanneer in 2012 iets wordt ingevoerd, moet worden bekeken of dit te combineren is met een bouwsteen voor 2013, of dat de bouwsteen nog iets aangepast moet worden.

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

1. Bezuiniging kinderopvang invullen via tabelaanpassing

Doel: verdere verslechtering van de armoedeval voorkomen; ergste inkomenseffecten bij mensen die veel werken beperken.

- Het afbouwen van de tabel voor de hoge inkomens (1^e kind naar 0%, volgend kind naar 64%) wordt onverkort conform regeerakkoord uitgevoerd. Dit maakt meer werken voor hogere inkomens/ minstverdienende partners die gebruik maken van kinderopvang echter minder lonend.
- In plaats van de maximum uurprijs te verlagen ("gelijke absolute toename van de eigen bijdrage"), wat ook slecht is voor de armoedeval, wordt de tabel aangepast.
- Dit kan zowel proportioneel (voor iedereen gelijke procentuele toename van de eigen bijdrage), optie a als inkomensneutraal. Optie b. Keerzijde is dat dit meer werken voor hogere inkomens/ minstverdienende partners minder lonend maakt.
- Daarnaast kan een eigen bijdrage per maand op huishoudniveau worden geïntroduceerd. Deze maatregel raakt mensen met grotere banen relatief het minst.
- Er is hier gekozen voor een eigen bijdrage van 17,50 euro per maand, waarmee in 2015 125 mln wordt opgehaald. Deze maatregel kan per 2013 worden ingevoerd.
- Ook wordt er nog gekeken naar of een koppeling kan worden gemaakt tussen de hoogte van de kinderopvangtoeslag en het aantal gewerkte uren. Omdat de uitkomst van dit onderzoek nog onzeker is, uitvoering is lastig en is deze maatregel nog niet opgenomen.
- Tegelijkertijd zal fraude met de kinderopvangtoeslag harder worden aangepakt. De controle door de Belastingdienst is aangescherpt en de sancties voor misbruik gaan omhoog.
- Hieronder zijn de drie verschillende opties aangegeven waarbij de bezuiniging binnen KO wordt gezocht.

a) Kinderopvangtabel proportioneel aanpassen

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT Regeer akkoord: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
KOT alternatief: tabelaanpassing	-345	-390	-435	-445
Totaal uitgaven	-70	-40	0	0

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-
Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en
Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

b)
Kinderopvangtabel inkomensneutraal aanpassen

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
KOT: tabelaanpassing	-335	-385	-430	-445
Totaal uitgaven	-60	-35	5	0

Onze referentie

c) Bouwsteen Eigen bijdrage KOT

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
KOT: eigen bijdrage	0	-118	-121	-125
KOT: tabelaanpassing	-245	-275	-310	-320
Totaal uitgaven	30	-43	4	0

2. Bezuiniging kinderopvang deels naar kindgebonden budget verplaatsen

Doel: het beperken van de verslechtering van de participatie door de balans in het stelsel van kindregelingen te verleggen van inkomensondersteuning naar arbeidsparticipatie.

- Voorstel is om kindgebonden budget te verlagen en meer te richten op laagste inkomens en grote gezinnen om zo de uitlegbaarheid van het stelsel te vergroten.
- Dit maakt middelen vrij waarmee de bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag beperkt kunnen worden, zodanig dat de participatie minder schade oploopt.
- Concreet: afbouwgrens kindgebonden budget in lijn brengen met grens in zorgtoeslag (van 28.897 naar 20.269 euro). Daarnaast de bedragen voor het ^{1e} en ^{2e} kind verlagen volgens onderstaande tabel.

	2012	2013	2014	2015
1e kindbedrag	995	862	667	605
2e kindbedrag	306	265	205	186

Verschuiving naar kindgebonden budget

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
KOT: maximum uurprijs niet verlagen	+275	+350	+435	+445
WKB Ink.grens verlagen	-264	-252	-241	-229
WKB bedragen verlagen	-11	-98	-194	-216
Totaal uitgaven	0	0	0	0

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

3. Budget kinderopvang inzetten in de IACK

Doel: keuzevrijheid; vereenvoudiging.

- Voorstel is om de kinderopvangtoeslag af te schaffen en totale budget in te zetten in de IACK.
- Het doel is om ouders maximale keuzevrijheid te geven wat betreft de opvang van kinderen.
- De participatie-effecten zijn ongewis. De keuze voor informele opvang wordt relatief aantrekkelijker. Tegelijkertijd hebben lage inkomens een verzilveringsprobleem, en de gerichte inkomensondersteuning voor mensen die aangewezen zijn op formele opvang verdwijnt.
- Kleinschaliger alternatief is alleen het budget van de gastouderopvang over te hevelen naar de IACK.
- Vooralsnog is aangenomen dat invoering per 2013 mogelijk is.
- Het voorstel doorbreekt de scheiding tussen inkomsten en uitgaven en is derhalve tegen de begrotingsregels.

	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>			
KO	-2481	-2475	-2530
Totaal uitgaven	-2481	-2475	-2530
<i>Fiscaal</i>			
IACK	2481	2475	2530
Totaal fiscaal	2481	2475	2530

Losse bouwstenen

4. Kindgebonden budget effectiever richten

Doel: inkomensondersteuning beter richten, vergroten uitlegbaarheid inkomensondersteuning.

- In het regeerakkoord is het voornemen opgenomen het kindgebonden budget te beperken tot twee kinderen.
- Dit leidt tot grote inkomenseffecten bij grote gezinnen, terwijl de kans op armoede juist toeneemt met het aantal kinderen (SCP). Huishoudens met 1 kind ontvangen op dit moment een relatief grotere tegemoetkoming in de kosten van kinderen. Voorstel is de bezuiniging meer te richten op deze groep.
- Concreet: bedrag voor 1^e kind van 1011 naar 971 euro. Bedragen vanaf derde kind weer op 183, 106 en 51 euro.
- Deze bouwsteen is mogelijk met ingang van 2012.

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
WKB niet beperken tot 2 kinderen	+40	+40	+40	+40
WKB: bedrag eerste kind 40 euro verlagen	-40	-40	-40	-40
Totaal uitgaven	0	0	0	0

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

5. Aanpassen leeftijdsgrenzen kinderbijslag

Doel: vereenvoudiging

- Voorstel is de leeftijdsgrenzen in de AKW aan te laten sluiten bij die in de WKB. De leeftijdsgrens wordt ieder jaar opgeschoven voor 0-5-jarigen tot hij bij 0-11 ligt en hetzelfde bedrag geldt voor 0-11-jarigen.
- Het budget dat hiermee wordt vrijgespeeld, wordt ingezet voor een verhoging van het AKW-bedrag voor 0-11-jarigen, zodat uiteindelijk het eindbedrag het gemiddelde is van de huidige twee bedragen.

6. Fiscale vereenvoudiging, budget inzetten in IACK

Doel: Stimuleren van meer werken; vereenvoudiging.

- Voorstel is om de fiscaliteit te vereenvoudigen door drie weinig doelmatige regelingen af te schaffen:
 - Afschaffen van de toeslag heffingsvrij vermogen minderjarige kinderen in box 3.
 - Afschaffen aftrek levensonderhoud voor kinderen tot 21 jaar.
 - Afschaffen ouderschapsverlofkorting.
- De opbrengst van de vereenvoudiging wordt in de IACK gestoken. Dit heeft een positief effect op de marginale druk en compenseert deels de inkomenseffecten van de maatregelen in de kinderopvang.
- Concreet: fiscale vereenvoudiging levert 170 mln op. Hiermee kan het opbouwpercentage in de IACK verhoogd worden. De maatregel wordt gericht op het traject waar de marginale druk het hoogst is en wordt als volgt vormgegeven:
 - Verlenging inkomenstraject opbouw tot 33.418 euro.
 - Verlaging vaste voet met 250 euro, van 779 naar 529 euro.
 - Opbouw met 6,5%.
 - Verhoging maximum van 1869 euro naar 2393 euro.
- Deze bouwsteen is mogelijk met ingang van 2012.

	2012	2013	2014	2015
<i>Fiscaal</i>				
IACK	+179	+186	+188	+196
Box 3 kindertoeslag	-25	-26	-27	-29
Aftrek levensond. kind.	-85	-90	-90	-95
Ouderschapsverlofkort.	-69	-70	-71	-72
Totaal fiscaal	0	0	0	0

7. Alleenstaande-ouderkop op het kindgebonden budget

Doel: werken vanuit een uitkering wel aantrekkelijk te maken voor alleenstaande ouders; inkomensondersteuning meer richten op werkenden met een laag inkomen, uitlegbaarheid maatregelen vergroten.

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

- Doel van deze bouwsteen is middelen te richten op economische zelfstandigheid zodat werk eindelijk gaat lonen voor alleenstaande ouders op het WML.
- In de huidige situatie worden werkende alleenstaande ouders op het sociaal minimum minder gecompenseerd voor de aanwezigheid van kinderen dan alleenstaande ouders in de bijstand.
- Verder blijkt dat in de bijstand (en in andere sociaal-minimumuitkeringen) de mate waarin de kosten van kinderen wordt tegemoetgekomen sterk afneemt met het aantal kinderen. De vormgeving is gericht op het in stand houden van de koopkracht van alleenstaande ouders in de bijstand met twee kinderen.
- In het licht van bovengenoemde problemen worden de volgende maatregelen voorgesteld:
 - de 20% aanvulling op de bijstand, de alleenstaande-ouderkorting en de aanvullende alleenstaande ouderkorting worden omgezet in een alleenstaande-ouderkop van 2500 euro op het kindgebonden budget.
 - het bedrag voor het tweede kind in het kindgebonden budget wordt met 500 euro verhoogd.
 - Om het geheel financieel sluitend te maken wordt in het kindgebonden budget de afbouwgrens verlaagd van 29331 naar 20269 euro en het afbouwpercentage verhoogd van 7,6% naar 10%.
- Hiermee worden twee doelen bereikt:
 - Huishoudens die werken op WML-niveau gelijke compensatie ontvangen als bijstandsgerechtigden. Hiermee wordt de oorzaak van de tot nu toe onoplosbare armoedeval bij alleenstaande ouders weggenomen.
 - Paren op het minimum worden gerichter gecompenseerd.
- Het voorstel doorbreekt de scheiding tussen inkomsten en uitgaven en is derhalve tegen de begrotingsregels.

	2012	2013	2014	2015
<i>Uitgaven</i>				
20% kop op de bijstand ¹	0	-190	-190	-190
Kindgebonden budget:				
-inkomensgrens verlagen	0	-252	-241	-229
-bedrag 2 ^e kind hoger	0	196	186	177
-afbouwperc. naar 10%	0	-102	-97	-92
-Alleenst.-ouderkop	0	866	866	866
Totaal uitgaven	0	518	524	532
<i>Fiscaal</i>				
Alleenst. ouderkorting	0	-305	-320	-330
Aanv. alleenst. ouderk.	0	-200	-205	-215
Totaal fiscaal	0	-505	-525	-545
Totaal uitg+fisc	0	13	-1	-13

- Terugvaloptie bij deze variant kan zijn om de 20%-kop in de bijstand met 1% per jaar te verlagen met in ruil daarvoor een verhoging van het bedrag in het kindgebonden budget voor het tweede kind.

Eindbeeld

De werkgroep heeft getracht het speelveld te schetsen. Dit begint uiteraard bij uitvoering van het regeerakkoord, inclusief aanvullende vierhoekbesluitvorming. Verschillende pakketten laten vervolgens hoekpunten zien die kunnen worden beschouwd als benchmark. Pakketten, maximaal gericht op meer uren werken, op de armoedeval oplossen, of maximale keuzevrijheid. De combinatie van het totaal aan bouwstenen leidt tot de grootste vereenvoudiging, waarbij het kindbeleid met 5 regelingen wordt ingeperkt.

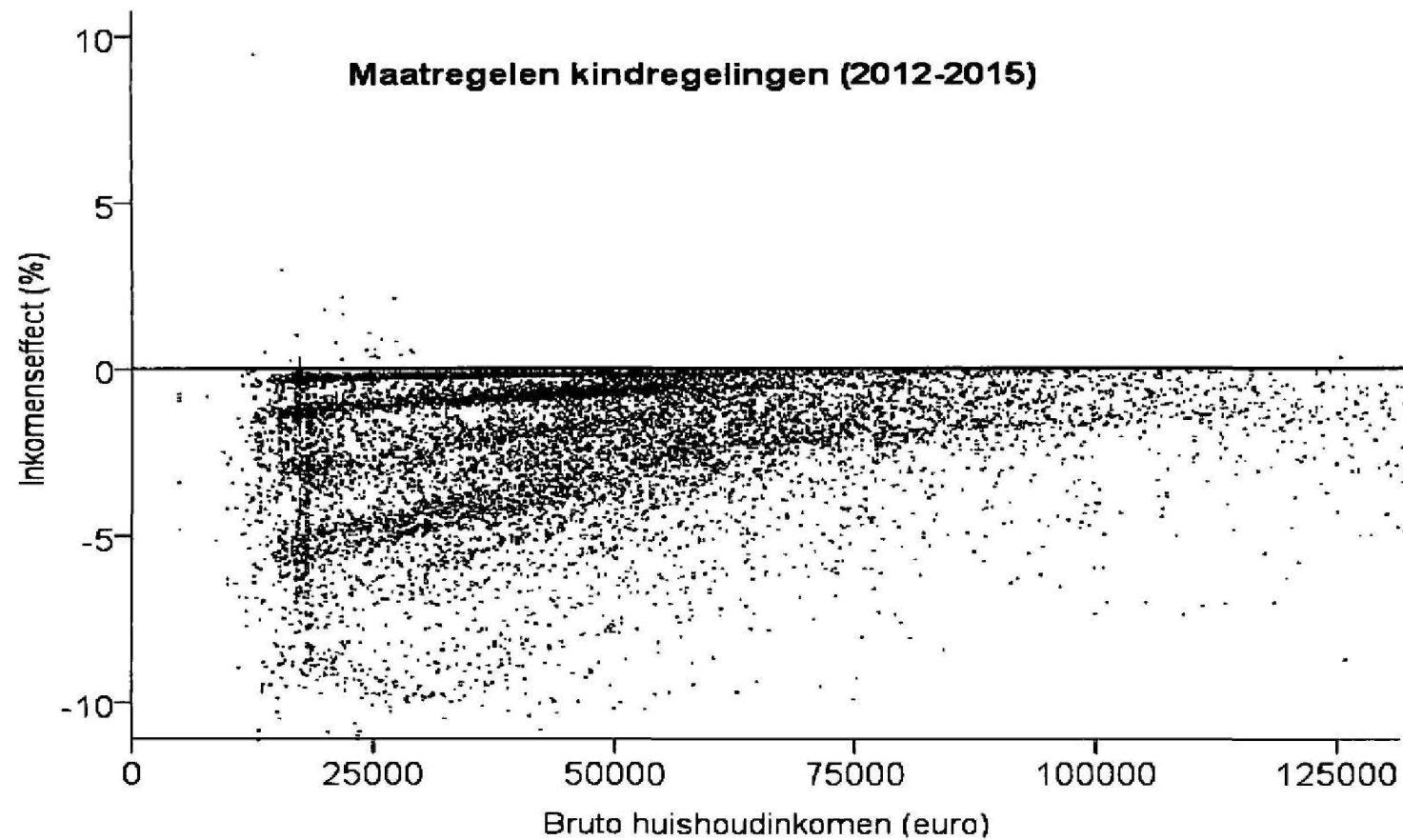
**Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-
Economische Aangelegenheden**

Afdeling Strategie Arbeidsmarkt en
Sociale Zekerheid

Datum

15 februari 2011

Onze referentie

Vanuit bijstand naar werk voor minimumloon

